

Høringssvar NOU rapport

I rapporten står det at utvalgets hovedoppgave er å undersøke og beskrive utviklingen av norske myndigheters institusjoner, organisasjoner og andre virksomheters politikk og tiltak overfor taterne/ romanifolket frem til i dag, med særlig fokus på politikkenes målsettinger, gjennomføring og virkemidler.

Utvalget ser det som et offentlig ansvar å vurdere tiltak som vil bidra til å styrke tilliten mellom romanifolk/tatere og myndighetene. Dette vil blant annet kreve gode fora for å danne kontakt og dialog mellom representanter for folkegruppen og myndighetene sentralt og lokalt. Tatere/romanifolk må sikres reell deltagelse i prosesser som angår dem. Dette vil blant annet innebære at gruppens organisasjoner blir høringsinstanser.

Menes det med dette at vi må organisere oss i foreninger for å bli hørt?

Flertallet av romanifolket er ikke organisert i foreninger pga de ikke liker måten disse styrer på, og de er ikke inkluderende med resten av folket. Det viser jo seg i stor grad ang manglende info om arbeidet på denne rapporten. De opplyser kun til de som de selv har lyst til å ha med seg videre, og deler samme politiske fremtidsplaner.

Vi må ha en annen kommunikasjonsform med departementet, eks EN enkel nettside vi kan gå inn å lese det som vedgår hele gruppa.

Skuffelsen er stor over hvordan romani/tater utvalget ikke har klart å komme i kontakt med alle oss uorganiserte ang denne NOU rapporten. Siden organisasjonene ikke føler seg pliktig til å opplyse de som ikke er medlemmer om denne rapporten, står folket i dag igjen med et sjokk. På den store uviten føler folket en stor fortvilelse over det som skjer med oss. Vi vet ikke hensikten hvorfor det er blitt rotet i diverse arkiv eller hvorfor det har blitt foretatt intervjuer med forskjellig offentlige instanser. Dette er grunnen til at det i dag er fullstendig kaos innad i folket. Det er kringling og splid kun pga manglende info om arbeidet på denne NOU rapporten. Når fortvilelsene og sjokket over hva denne rapporten inneholdt kom og vi henvendte oss til organisasjonene fikk vi beskjed om at vi er pliktig til å holde oss oppdatert selv. Men hvordan kan vi holde oss oppdatert om noe vi ikke vet noe om? Er det slik at det er kun de som er organisert som har noe å si?

Her må det STORE utredninger på hvorfor så mange av oss velger å styre unna organisasjonene.

Det står i NOU rapporten at vår gruppes organisasjoner som blant annet Taternes landsorganisasjon skal være høringsinstans mellom myndigheter og resten av folket. Men de sier selv at de kun er pliktig til å opplyse sine medlemmer. Hvem har da ansvar for å inkludere

oss andre?

Senteret som skal være for oss alle sammen har jo mange av oss ikke hørt om, og hva sier det om det politikken våre egne fører ovenfor sitt folk. Hvilken konsekvenser gir denne politikken for de reisende generelt? Hvor mange prosent av de flere tusen av oss har nytte av de pengene som er gitt til oss alle? Her mener jeg det er viktigst forske videre, slik at hovedformålet med denne rapporten egentlig kommer frem. Det er her vi føler oss diskriminert. Vi fleste har tenkt og følt av vi etter så mange generasjoner i Norge er nordmenn. Vi har følt vi har samme rettigheter muligheter som alle andre nordmenn, men nå ser vi at våre egne foreningen går jobber for at vi skal ha egne rettigheter muligheter. Det må jo bli en feilslått politikk i 2016.

Det opplyses på side 135 I NOU 2015:7 at utvalget oppdaget at flertallet av tatere/romanifolk ikke er organisert i organisasjonene, og på side 123 I Vedlegg 6 skriver Monica Five Aarset og Ragnhild Nordvik at det har vært en utfordring å få kontakt med de uorganiserte. Hvorfor? Mange av oss snakker med de organiserte og de menneskene som satt i utvalget både tett og ofte. Til og med de som bor i samme område har ikke fått opplysningene engang.

Her MÅ dere nå avdekke årsakene til at så mange av oss ikke er organisert, og kanskje heller ikke ønsker å være det.

Mange av oss er veldig uenig i utvalgets funn, og den måten de fremstiller oss i dag på. Vi gjenkjenne oss ikke som det stakkarslige folket vi blir framstilt som. Vi er et stolt folk, og når jeg leser denne rapporten blir vi framstilt som skikkelig dumme og stakkarslige.

I kapittel 7, veien videre har utvalget kommet med mange forslag til hva de mener er beste tiltak i fremtiden. Å det er jo helt greit å komme med forslag og anbefalinger, men det er ikke greit å starte disse tiltakene uten at det har vært en demokratisk avgjørelse ang hvert enkelt tiltak. Her har regjeringen gitt foreningen grønt lys til å starte tiltak på bakgrunn av denne NOU rapporten FØR høringsmøtene er ferdig. Dette er jo ikke å ivareta våre rettigheter.

Her sitter flere hundre av oss å oppdager at det har blitt satt i gang tiltak som koster store penger som er helt feilkjørt. Her blir det brukte flere hundre tusen, så er det bare en brøkdel av oss som får nytte av det. Dette kan jo ikke være i tråd med det Europarådets rammekonvensjon står for.

Vi prøver å få svar på ulike spørsmål til Norges ledende romani organisasjon, Taternes Landsforening, men noen så arrogante svar har jeg aldri sett maken til. Vi ser godt at de har hatt utvalget i sin hule hånd, og styrt de og vinklet hele denne rapporten i den retningen de selv ville.

Nå sittet vi med en følelse av å bli overkjørt av myndighetene igjen, pga at det bruker mennesker som ikke er demokratisk godkjent av en hel folkegruppe som talerør. Dette er et enda et overgrep på vår folkegruppe. Å dette skal vi som er en nasjonalt minoritetsgruppe liksom være beskyttet i mot.

Vi alle er så oppegående at vi vet våre rettigheter. Å dersom ikke avgjørelser som rammer oss som gruppe bli demokratisk vedtatt vil vi ta dette videre til menneskerettighetsdomstolen.

Eurorådets rammekonvensjon som er til vern for nasjonale minoriteter ble vedtatt i 1994, og trådte i kraft i 1998. De har som hovedfunksjon å sikre oss som tilhører minoriteten retten til likebehandling med andre mennesker og grupper i samfunnet, samt bevare og videreutvikle vår kultur. Da er det viktig å være sikre på at alle individene innad i gruppa blir hørt, og ikke bare de få som er i foreninger. Det står også at formålet ikke er å oppmuntre til å utvikling av parallelle samfunn hvor minoritetene lever sitt eget liv atskilt fra de øvrige deler av samfunnet.

Minoritetene forutsetter å utgjøre interagerende deler av et større felleskap hvor et sett av felles regler gjelder for alle.

Det er dette vi vil ha, samme regler som alle andre. Ikke noen særregler kun for oss.

I utvalgas forslag til veien videre, som allerede er igangsatt gjør så at vi blir sett på som en gruppe med egne regler.

Det som gjør meg skikkelige irritert er hvordan enkelte bare tatt seg til rette i skolene til barna våre. Dette er i tillegg eldre mennesker, som ikke har peiling på hvordan det er å være foreldre i dagens tid. I mange år er det drevet med formidling av tater kulturen i barnehager og skoler. Her har det vært formidling av både tradisjoner, skikker, språk osv. Hvordan denne formidling har foregått er det bare en liten del av oss folket som har hatt viten om. Er det noen med skolebarn på skolen i dag som har fått vært med på å si sin mening? Eller er det bestemødre og oldemødre som ikke har skjønnt at også vi romanifolket har utviklet oss med tiden som resten av Norge.

Etter at høringsmøtene ang denne NOU rapporten startet har et helt folk reist seg og våknet opp ifra den noe vi har levd i nå i mange år. Å når jeg skriver komfortsonen så mener jeg vi alle har senket skuldrene og intrigerte oss etter vårt eget tempo. Vi ser at enkelte foreninger tar på seg æren av at våre barn nå fullfører skolen og går i barnehagen. Dette er noe jeg synes er helt forferdelig. Jeg kjenner mange med barn i skolen, og alle mener at de må gå skole på lik linje som alle andre barn. Vi har i dag tillit til skolesystemet at de bevarer interessene til våre barn på lik linje som alle andre. Barna jeg kjenner i dag føler ikke at de er andelenes eller trenger noen spesialtilpasning. Jeg synes generasjonen i dag bør få all ære for at barna går på skole og barnehage og ikke foreningene.

Men når vi småbarnsforeldre begynner å sette oss inn i hvordan de ulike organisasjon i samarbeid med flere offentlige instanser har forsket på oss blir vi på nytt veldig sjokkert og skremt.

Det verste er for mange av oss er hvordan svært få av vårt folk har hatt mulighet til å påvirke hva som skal bli formidlet til barna våres i både barnehage og skole. Ingen av de som er med på dette har småbarn og kan heller ikke utale seg om hvordan det er på skolene i dag. Det er ikke det samme nå som det var for 20 år siden. Hele Norge har forandret seg på denne tiden. Noen få mennesker fra organisasjonene kan ikke snakke for et helt folk? Spesielt når ingen av dem har skolebarn i dag.

Et eksempel på en er problemstilling er hva vi skal kalle oss... Ordet tater som TI har valgt å

brukes i offentlig sammenhenger er det veldig mange som enda i dag tolker som et veldig stygt skjellsord. Hva vil ha skje når uvitende lærere videreformidle dette til sine elever? Jo, det vil føles som et nytt overgrep for mange. Dette er bare et eksempel.

Gjennom flere år har Dronning Maud skole samarbeidet med få representanter fra folket å kun blitt kjent med deres syn. Her er det viktig at flere får noe å si. I mange, mange år har det blitt jobbet hardt i folkets uviten om hva som har blitt godkjent i bruk på skolen og barnehager. Hvem har godkjent de menneskene fra vårt folk som har samarbeidet om innholdet Nafo legger ut på minstemme? Ingen enkeltpersoners oss folket har autoritet til å si hva som hva som er det riktig hele gruppa. Anna Marit Larsen fra Dronning Maud som har vært med på veldig mange skoleprosjekter, har blitt møtt med skepsis i hva som er hensikten i dette. Hun er blitt møtt med holdninger som «Er dette noe som ganger oss som gruppe, eller er det enda er overgrep fra stat og myndigheter?» Allerede her burde det ha gått opp et lys blant de som var pådrivere til dette prosjektet. Kanskje et større antall av oss burde ha blitt opplyst i hva som egentlig var planlagt. Hvorfor har ikke vi som har skolebarn på skolen i dag blitt kontaktet???? Det er jo våre barn det gjelder.

Nettsiden "Min stemme" har fått dette i oppdrag fra Utdanningsdirektoratet(UDIR) Nettstedet har vært en ressurs for læring om demokrati og deltakelse for barn og unge. Nettstedet ble lansert 5. mars 2013 og presentert av statsråd Kristin Halvorsen.

"Deltakelse, demokrati og mulighet for å påvirke egne livsbetingelser er nødvendig for et godt liv. I barnehage og skolen skal elever få oppfylt sin rett til medvirkning. Gjennom involvering, deltakelse og ved å si sin mening skal de også lære å bli aktive deltagere i samfunnet, sa kunnskapsministeren ved lanseringen"

Dette er jeg helt enig i. Derfor bør vi med romanibarn i skolen i dag får være med å påvirke våre barns fremtid. Det er viktig å få frem foreldregenerasjonens syn på barnas behov, og ikke besteforeldre/oldeforeldre.

Minstemme.no har tilbudt faglige ressurser og oppgaver til bruk i barnehage og skole. Foto, lyd, film, tekst, digitale bildefortellinger, tegneserier, oppgaver og quiz har vært tilgjengelige innen en rekke tema, også om oss. Å når vi foreldrene går igjennom dette får vi sjokk. Vi har ikke hørt om dette før, og ikke hatt noen rett til å si vår mening i hva som blir formidlet til våre barn. Innholdet er blitt organisert etter barnehagens rammeplan og skolens læreplan. Og når vi går igjennom det som skal formidles om vår minoritet foran våre barn er vi sterkt uenig. Engstelige foreldre over hele Norge har måttet ta kontakt med sine egne barns lærere og rektorer for å advare om å bruke alt skolemateriell som er blitt tilgjengelige om oss. Eksempel er læren om språket våres "romai". Dette er ikke et fullverdig språk med grammatikk, og når språkforskere begynner å forandre på ordene for at det skal bli et skriftspråk blir dette helt feil. Rett og slett vranglære. Det er også splid innan i folket om viljen til å lære bort dette språket som det er meningen skal være "vårt språk". Det er laget bøker om dette, og det er helt greit, men får våre barn og ikke alle andres. Det er slik vi bevarer tradisjonene.

"Grunnlovsjubileet i 2014 gir en unik anledning til å få en bred debatt om fremtidens demokrati og hvilken rolle Grunnloven skal spille i årene som kommer. Her må vi også få barn og ungdom til å engasjere seg. Jeg er derfor veldig glad for at «Min stemme» inviterer til deltakelse og debatt helt fra barnehagetrinnet til videregående skole. Å satse på demokratiopplæring for

barn og unge er den beste investering vi kan gjøre for vårt fremtidige folkestyre. Derfor er barn og unge hovedmålgruppen ved grunnlovsjubileet neste år, sier stortingspresident Dag Terje Andersen"

Minstemme.no skulle være et supplement til læremidlene i jubileumsåret for Grunnloven. Det har vært et sted der skoler og lærere kunne finne nyttig innhold og oppgaver som kunne tas direkte inn i undervisningen med relevans til fag og kompetansemål. Dette er jo fint om innholdet på sidene om vårt folk har vært ønskelig av folket selv.

"Demokrati, ytringsfrihet og stemmerett er tre viktige ord som henger nært sammen. Tre ord som er grunnleggende for samfunnet vårt, fordi noen har kjempet og sloss, trodd på rettferdighet og gjort kloke valg, sa kunnskapsministeren. – Til dere som er unge vil jeg derfor si, ikke la noen få bestemme hvordan framtiden din skal bli. Det er ditt valg, din stemme, og din framtid"

Er så enig i dette, og skal love dere at foreldrene med barn i barnehage/skole i dag vil bruke dette for alt de kan få at våre barn skal bli behandlet på lik linje som alle andre. Når det blir lagt så stor vekt på i skolesammenheng at romanibarna er annerledes kan dette slå feil ut. Generasjonene bakover levde andreledes, men ikke dagens foreldregenerasjon. Mesteparten av oss kjenner ikke igjen oss i de historiene som blir fortalt, dette er ikke noe vi har levd i. Men er enda lengre tilbake i tid. Det er klart at vi har arvet en del frykt av våre forfedre, men den holdes på å brytes ned når vi ser at barna våres har det like bra som alle andre. Jo da, det kan hende det forekommer mobbing i dag også. Men det gjelder jo ikke bare våre barn, men også alle andres barn. Er det verre når våre barn blir mobbet? Nei, mobbing er på lik linje for alle et Norges problem. Vi er redd at vi igjen blir ei utsatt gruppe dersom vi får særregler barna våre til høyere utdanning. Det er kun alene foreldrenes holdninger og innsats som kan hjelpe våre barn til høyere utdanning. Pga mange av oss ikke har fullført skole, og fått godt betalte jobber har vi måttet jobbet dobbelt så hardt for å komme inn på f.eks boligmarkedet. Dette er det ingen i dag som ønsker barna sine, derfor er mesteparten av de foreldrene jeg kjenner innforstått med at vi må gjøre alt vi kan få at våre barn skal få en utdanning. Tilrettelagt skolegang for romanibarn er det vel kanskje mange som kunne tenkt seg, men denne muligheten ligger jo til rette dersom foreldrene ønsker det. Men en ser at utvikling på kulturen til romanifolket er forandret. De aller fleste har etablert firmaer, har hus, bil, campingvogn, hytter og drar på sydenturer som alle andre. Vi har av egen fri vilje begynt å leve som alle andre. De som ikke har utdanning har muligheter som alle andre nordmenn å ta voksenopplæring. Alle muligheter og rettigheter ligger til rette for oss. Det er ikke å legg skjul på at det er store deler av vårt folk er uføretrygdet pga fysisk og psykisk slitasje som kommer av vanskelige livssituasjoner pga vårt folk sin historie. Men det er jo ingen av oss som er fornøyd med den lave inntekten, og vi ønsker barna våre så mye enklere og bedre liv. Å se lenge vi har disse holdningene når vi langt!

Når vi prøver å si våre meninger til foreningen i dag blir vi mer eller mindre latterliggjort å sett på som at vi ikke skjønner våres eget beste. Vi blir påminnet alt vårt folk har gått igjennom, og blir fortalt at vi ikke tørr å stå fram for den vi er. Men det er jo akkurat det vi gjør vi står frem som den vi er, ikke hvordan forfedrene våres var. Vi har jo modernisert oss på lik linje som

resten av Norge. Å det blir ikke respektert av de såkaldte representantene våre.

De siste månedene nå har det skjedd en oppstandelse blant vårt folk. Etter høringsmøtene ang NOU rapporten 2015 har folket våknet opp og skjønt hvordan regjeringen i regi av Tater/romaniutvalget har jobbet. Det er et hysteri blant folket. Meningen med denne rapporten var å kartlegge statens overgrep mot oss folket, men i stedet er det vi som føler oss gransket. Dette har ført til stort sinne, irritasjon og frykt innad i folket. Å dette tror jeg kommer av den uvitenheten vi uorganiserte hadde om det hele. Den granskingen som er gjort på oss er jo et brudd på menneskerettighetene våre. Her ser vi hvordan representanter fra utvalget har kommet seg inn i private papirer. Selv om det var noen ifra utvalget som opptil flere ganger prøvde å stoppe dette ble de ikke hørt, og innsyn i blant annet Misjonen sine papirer ble gitt. Det var stor frykt for at taushetsbelagte papirer ville lekke ut, noe som det tydeligvis er blitt gjort. Leser i flere papirer at de som avslår søknadene om innsyn er redd for at dette vil føles som et nytt overgrep fra staten mot oss folket. Å det er helt riktig. Mange vil nå brenne denne rapporten, men skaden er jo allerede skjedd. Livene våre har blitt gransket fra fødsel til død. Dette er det de som har gitt ufaglærte observatører som ikke har folkets tilitt og forskere tilgang til våre private papirer. Våre personnummer er blitt sendt inn til Statistisk sentralbyrå for å lage diagram på oss. Folket våres er i sjokk av at dete kan skje i 2016.

Hvorfor tror dere folket først reagerer nå, så sent i prosessen? Jo fordi dette har skjedd i flertallets uviten. Å da lurer jeg igjen hvorfor vi ikke har blitt informert på en tilstrekkelig måte om denne granskingen? Vi har ikke blitt informert om at våre papirer og våre foreldres, besteforeldre og oldeforeldres liv ble gransket. Jeg, med flere hundre andre mener at vi har bli holdt uviten akkurat på grunn av at vi hadde kommet til å nektet dette. Dette viste de som var av vårt folk i utvalget, derfor valgte de å holde folket uviten om dette. Vi forlanger at alt som skjer i regi av vårt folk nå vil være på høring, slik at vi alle kan si vår mening. Altså alt må skje på en demokratisk måte, og ikke i regi av de foreningene som er i dag. Å alle de pengene som er beregnet som oppreisning til vårt folk. Hvordan er det seg sånn at det er enkelte av vårt folk som betsemmer at hvem av oss andre skal få midler til for eks cd, kviver, bøker osv.... Det sitter mange rundt i Norge som virkelig trenger penger til oppreisning for et ødelagt liv. Hvor vanskelig kan det være å gi de en rettferdig oppreisning? Det er jo ikke så vanskelig å utbetale utgiftene som kommer i følge av å drive de ulike foreningene og senteret. Pengene blir borte til administrasjon av disse tingene.

Nei, nå synes vi at staten må ta tak i dette slik at vi flere hundre NORDMENN med en minoritetsbakgrunn får våre rettingheter innfridd. Staten kan ikke gi dem som setter frem ansiktet sitt i alle situasjoner VÅRE penger. Ikke alle er like frimodige at de er villige til å gå over stakk og stein for det de rettmessig har krav på.